

Інтерв'ю з о. Олегом ЧУПОЮ

Як і коли Ви почали працювати над часописом «Слово»?

Брати участь у праці над часописом я розпочав у 1999 році, коли навчався на 1-му курсі. Пригадую, що якось отець-ректор під завершення обіду оголосив про започаткування семінарійного часопису та запросив долучитись до цього усіх охочих. З нашого курсу, окрім мене, до часопису долучилися Тарас Рисей (тепер капелан Самбірської лікарні) та Михайло Лесів (тепер префект у Львівській Духовній Семінарії). Усі троє ми продовжували працювати у часописі «Слово» до завершення навчання у семінарії. Відтак за кілька днів усіх охочих працювати у часописі о. д-р Мирон Бендик, ректор семінарії, зібрав у ректораті, і так відбулося перше зібрання редколегії. Зараз важко достеменно пригадати, але, мабуть, не помилюсь, коли скажу, що хтось із студентів 4-3-х курсів мали бути обов'язково у редакції часопису. Це було зрозуміло, оскільки очолити часопис тоді мав представник 4-го курсу (5-го і 6-го тоді ще не було), а 3-й курс повинен був готуватись, щоб пізніше перейняти «естафету». Тому з нас, першокурсників, мало що тоді вимагалось, адже ми були добровольцями.

Які були перші враження від роботи?

Одними з перших матеріалів, поданих особисто мною у «Слово», були інтерв'ю з о. Василем Вороновським та о. Марком Блазою. Їх ми записували разом з Михайлом Лесівим. Перші враження від праці були двоякими. З одного боку, було багато радості з того, що спілкуєшся зі священниками, з якими до цього часу не мав нагоди чи, навіть, сміливості заговорити. З іншого боку, поступово починав розуміти серйозність справи, яку робиш, адже часопис читали викладачі та студенти (перші роки часопис розповсюджувався у внутрішньому колі семінарії). Відповідно твоя праця, без сумніву, недосконала, ставала об'єктом критики. Тому до наступних матеріалів доводилося підходити більш відповідально, зваживши попередні помилки. Загалом це полягало у тому, що ми намагалися не братись за тематики, у яких не відчували себе впевнено. Такими були початки праці нашого курсу у часописі.

У 2003 році, коли головним редактором часопису став о. Григорій Комар, проректор семінарії, мене призначили його заступником. Того ж року ми зважились розпочати повноформатний друк «Слова», який до цього часу друкувався на звичайному принтері. Цей крок був логічним продовженням праці попередніх років. З того часу почалося народження «у болях» нового «Слова»: формування рубрик, створення дизайну та верстки, пошук літературного редактора, друкарні тощо. З огляду на те, що часопис позиціонувався як релігійно-суспільний, на зібранні редколегії було вирішено розділити його на два тематично незалежні розділи. Після кількох днів роздумів було обрано наступні назви: «Подих Скинії» – для матеріалів релігійної тематики та «На гранях часу» – для матеріалів суспільного змісту. До певної міри багато творчих задумів у той час давались нам досить легко, оскільки більшість редколегії становили студенти нашого курсу, а це: Михайло Лесів, Тарас Рисей, Андрій Косар та Михайло Олійник. Як однокурсники, ми мали велику кількість часу, щоб постійно обговорювати творчі плани, щось додавати, щось міняти.

Яким Ви тоді бачили «Слово»?

Якщо говорити про бачення «Слова», то варто зазначити, що головний його курс

формували викладачі під час зібрань вченої ради. Це були підвалини, на яких студенти могли розпочинати творчу працю. Окрім цього, ми постійно прислухались до порад викладачів щодо якості статей, щодо того, яку проблематику варто висвітлити. Це була корисна співпраця для студентів. Ми багато навчилися від наставників.

Одним із ключових завдань «Слова» було висвітлювати як духовну, так і суспільну проблематику. Тут виникло багато труднощів щодо класифікації матеріялів, тому, окрім двох розділів, ми спробували запровадити рубрики та їх дотримуватись. Інші проблеми полягали у послідовності розташуванні матеріялів, тобто мала бути якась стала послідовність розташування статей. Таким був наш погляд на структурування часопису. Отримавши відгук на перші номери «Слова», виникла потреба шліфування стилю статей, частина з яких була написана занадто складною мовою і відтак була незрозуміла для широкого кола читачів, серед яких почав розповсюджуватися часопис. Отож з кожним номером наголошувалося на потребі написання матеріялів у науково-популярному стилі. На жаль, тоді ми до кінця не вміли розпізнавати його ознаки і відповідно писати. Вже тепер я розумію, як наблизити автора до написання у такому стилі (хоча це все індивідуально), але тоді у нас було багато «промахів» у цьому напрямку.

Чи відрізняється зараз «Слово» від того, яке творили Ви?

Перше, що впадає у вічі, коли береш до рук «Слово», це те, що часопис «потовстішав» фактично удвічі. Це тішить, адже вказує на те, що впродовж останніх років провадилась колосальна праця. З іншого боку, така кількість матеріялів вимагає пильної уваги щодо їх впорядкування та постійності такого порядку. У цьому руслі думаю, що варто ще шукати оптимальну модель для «Слова».

Бачу також, що значно покращилась якість друку та верстки. Без сумніву, теперішнє «Слово» є більш досконалим, ніж «Слово» 2003-2004 рр. Хоча перспектив для росту ще багато...

На яку оцінку Ви б оцінили часопис? І якими критеріями керуетесь при цьому?

Якщо оцінювати за 10-бальною шкалою, то я б оцінив на «8». Критерії оцінки дуже прості. За 10 умовно беремо ті можливості, які студенти мають, навчаючись у семінарії. 1 бал, який вартувало б наздогнати, – це переосмислення рубрик та відповідно розташування матеріялів. Сюди б я відніс також побажання щодо науково-популярного стилю, який є своєрідною стрілою, що має влучити у мішень – «широке коло читачів». Пишучи таким стилем статтю, ви доносите вузькоспеціалізовану тематику до необізнаного з нею читача. Потрібно ставити собі запитання: що мій читач може знати і розуміти, а що йому потрібно додатково пояснити.

Ще 1 бал має надолужити верстка. 7 років тому, коли розпочалася верстка «Слова» для повноформатного друку, за основу я взяв один популярний на той час всеукраїнський часопис. За 7 років у дизайні та верстці сучасних видань відбулася своєрідна революція. Дизайнери сьогодні велику увагу приділяють т.зв. інформативній графіці (таблиці, цікаві факти, статистика, біографії, енциклопедичні довідки, ілюстрації тощо), яка є невід'ємною складовою науково-популярного стилю. Ця інфографіка спрощує сприймання статті читачем. Нещодавно переглядав відеоматеріал, в якому розповідалося про те, як одному з провідних європейських газетних дизайнерів завдяки тільки зміні оформлення друкованих видань вдавалося збільшувати кількість читачів на 20-30%.

Чи допомагає Вам досвід праці у «Слові» в роботі прес-секретаря нашої єпархії?
Безперечно. Праця у «Слові» дала багато творчих імпульсів, які згодом розвинулись у певні навички, без яких сьогодні було б важко здійснювати працю прес-секретаря.

Що порадите сьогоднішній редколегії?

Хочу побажати постійного прагнення вдосконалювати часопис, уміння ставити перед собою творчі плани та виконувати їх. Хай Господь у цьому Вам допомагає!

з прес-секретарем Самбірсько-Дрогобицької Єпархії та колишнім заступником головного редактора часопису «Слово» о. Олегом ЧУПОЮ розмовляв Олег БІСИК.

«Впродовж останніх років провадилась колосальна праця...хоча перспектив для росту ще багато», в: Слово 2 (42) червень серпень 2010, с. 48-49.